

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Változás az Országos Széchényi-Könyvtár vezetésében. A kormányzó úr ő Főméltósága 1922. dec. 21-én kelt legfelsőbb elhatározásával a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr előterjesztésére megengedte, hogy dr. MELICH János budapesti tudományegyetemi nyilvános rendes tanárnak, a M. N. Múzeum Orsz. Széchényi Könyvtár volt igazgatójának a könyvtár vezetéséről történt lemondása alkalmából, a múzeumi könyvtár érdekében kifejtett buzgó és eredményes működéséért elismerése tudtul adassék. — A kormányzó úr ő Főméltóságának a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr előterjesztésére dr. HÓMAN Bálint egyetemi magántanár, budapesti tudományegyetemi könyvtárórt a M. N. Múzeum Orsz. Széchényi Könyvtárának igazgatójává az V. fizetési osztályba méltóztatott kinevezni. Az új igazgató, akit a könyvtár tisztviselői nevében HAVRAN Dániel múzeumi osztályigazgató üdvözölt, 1922. december 27-én foglalta el hivatalát.

Kinevezések az Országos Széchényi-Könyvtárban. A kormányzó úr ő Főméltósága 1923. évi február 6-án kelt legfelsőbb elhatározásával a nagymélt. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr előterjesztésére dr. FITOS Vilmos, dr. BAJZA József, dr. SULICA Szilárd, dr. HOLUB József és dr. JAKUBOVICH Emil n. múzeumi igazgatóőröket, valamint dr. PASTEINER Iván budapesti kir. magy. tudományegyetemi könyvtárórt az Orsz. Magyar Gyűjteményegyetem tudományos tisztviselői karának létszámába a VI. fizetési osztályba nevezte ki. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr ő nagyméltósága dr. RÉDEY Tivadar, RÉDEYNÉ dr. HOFFMANN Mária, dr. SIKABONYI Antal, dr. PÁNYI Vukoszava, dr. ZSINKA Ferenc és dr. KÁDÁR Jolán n. múzeumi öröket az Országos Magyar Gyűjteményegyetem tudományos tisztviselői karának létszámába a VII. fizetési osztályba kinevezte, dr. PASTEINER Ivánt pedig megbízta az Orsz. Könyvforgalmi és Bibliografiai Központ igazgatói teendőinek ellátásával.

Kereszty István. Könyvtárunk legidősebb tisztviselője vonult nyugalomba az 1922-ik évben. 1884-ben lépett mint gyakornok könyvtárunk kötelékébe. Működését az akkor még felállítás állapotában levő Hirlaptárban kezdte és 1920-ig munkaerejét, szorgalmát, széleskörű szaktudását ez osztályunknak szentelte. SZINNYEI József mellett ő az, aki hirlapanyagunk feldolgozásában a legmaradandóbb érdemeket szerezte. 1905-ben a Hirlaptár vezetője lett. A Magyar Nemzeti Múzeum Könyvtárának címjegyzékei V. köteté *A magyar és magyarországi időszaki sajtó időrendi áttekintése 1705—1867* (Budapest, 1916) nagy szorgalmának és széleskörű szakismeretének eredménye. Könyvtári működése mellett hazánk zenei életében is élénk részt vett. Több zenei egyesületnek volt tisztviselője és a zenei irodalomban sűrűn szerepel neve.

Ezirányú munkássága és nagy zenei szaktudása indította könyvtárunk vezetőségét arra, hogy 1920-ban zenei anyagunk szakszerű rendezésével KERESZTY Istvánt bizza meg. Tevékeny és sokoldalú működésének, derűs egyéniségének kedves emléke él közöttünk. (G. A.)

Az Országos Könyvforgalmi és Bibliografiai Központ szabályrendelete. 1. §. A nemzetközi könyvforgalom adminisztrációjának lebonyolítására és közgyűjteményeink külföldi könyvanyagának nyilvántartására az 1922. évi XIX. t.-c. 3. §. 12. pontja értelmében Országos Könyvforgalmi és Bibliografiai Központ címmel központi hivatal szerveztetik.

2. §. Az Országos Könyvforgalmi és Bibliografiai Központ különálló hivatalként kapcsolódik a Magyar Nemzeti Múzeum és az Országos Magyar Gyűjteményegyetem szervezetébe. Tisztviselői és más alkalmazottai az Országos Magyar Gyűjteményegyetem egyesített létszámának keretébe tartoznak.

3. §. Az Országos Könyvforgalmi és Bibliografiai Központ alkalmazottai:

a) igazgató és

b) egy előadó, mindkettő a tudományos tisztviselőkar létszámában,

c) két tudományos segédszemélyzeti létszámába kinevezett vagy szakdíjnoki minőségben alkalmazott bibliografus;

d) egy gépirónó;

e) egy altiszt vagy napibéres szolga.

A hivatal szakértői kiküldetésekre, esetleg más sürgős tennivalókra az Országos Széchényi-Könyvtár igazgatójának hozzájárulásával időnkint igénybe veszi megfelelő díjazás mellett az Országos Széchényi-Könyvtár szakértő alkalmazottait.

4. §. Az igazgató felelős vezetője a hivatalnak. A felettes hatóságokkal rendszerint a Nemzeti Múzeum főigazgatója útján levelez, de elvi jelentőségű és fontosabb tárgyi ügyekben az Országos Széchényi-Könyvtár igazgatójával egyetértőleg jár el s neki jelentéstétellel tartozik. Közvetlen eljárást kívánó könyvforgalmi ügyekben közvetlenül érintkezik az Országos Magyar Gyűjteményegyetem elnökségével, a vallás- és közoktatásügyi miniszteriummal és más hatóságokkal. Az Országos Magyar Gyűjteményegyetemben szervezendő könyvforgalmi szaktanácsnak az Országos Széchényi-Könyvtár igazgatójával együtt tagja.

Az előadó helyettesíti a távollevő igazgatót, de kiadványozási joggal nem bír és helyettesítés esetén a hatóságokkal az Országos Széchényi-Könyvtár igazgatója útján érintkezik.

Az alkalmazottak szolgálati viszonyában a Nemzeti Múzeum tisztviselőire és alkalmazottaira érvényes szolgálati és fegyelmi szabályok irányadók.

5. §. Az Országos Könyvforgalmi és Bibliografiai Központ gazdasági ügyeinek kezelése a Magyar Nemzeti Múzeum gazdasági hivatalának hatáskörébe tartozik s az érintkezésben az Országos Széchényi-Könyvtár és Gazdasági Hivatal érintkezésében követett gyakorlat az irányadó.

Jóváhagyta és kiadta a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter az 1923. évi 394. eln. számú rendeletével.

6. §. Az Országos Könyvforgalmi és Bibliografiai Központ hatáskörébe a következő adminisztratív és bibliografiai ügyek tartoznak:

a) Az Országos Magyar Gyűjteményegyetem keretébe tartozó, valamint minden más állami, esetleg az intézményhez önként csatlakozó más közgyűjtemények külföldi könyvbeszerzési és csereügyeinek központi adminisztrációja;

b) az 1886. évi brüsszeli egyezményhez való csatlakozásunk következményeképpen meginduló hivatalos kiadványcsere lebonyolítása;

c) a külföldi könyvforgalommal kapcsolatos kulturális érdekű mindenemű adminisztratív feladat, nevezetesen a könyvkivitel kulturális ellenőrzése

d) a közkönyvtárak 1920 január 1-től beszerzett és beszerzendő külföldi könyv- és folyóiratanyagának szakszerű bibliografiai nyilvántartása és központi katalógusuknak előkészítése.

7. §. Az Országos Könyvforgalmi és Bibliografiai Központ ügyvitelének szabályait az igazgató előadói javaslata és a Magyar Nemzeti Múzeum Országos Széchényi-Könyvtára igazgatójának, valamint a Magyar Nemzeti Múzeum főigazgatójának véleményezése alapján az Országos Magyar Gyűjteményegyetem igazgató tanácsa állapítja meg.

8. §. E szabályrendelet kihirdetése napján lép életbe.

Budapest, 1923. évi február hó 13-án.

Napkelet címmel a Magyar Irodalmi Társaság a magyar irodalomban elhatalmasodott idegen szellem kiszorítása céljából TORMAY Cecil szerkesztésében havonta megjelenő irodalmi folyóiratot indít. A *Napkelet*, mely hat fvényi terjedelemben évente tízszer jelenik meg, közli a legkiválóbb magyar regényeket és minden évben egy-egy olyan külföldi regénynek a fordítását, mely világsikert ért el. Minden száma közöl egy kisebb esszét s állandó rovata lesz benne a színháznak, zenének, képzőművészetnek s a hazai és külföldi aktuális irodalmi eseményeknek. Munkatársai sorában HERCZEG Ferenc, VARGHA Gyula, PAULER Ákos, HORVÁTH János, KOMÁROMI János, SZEKFŰ Gyula és a magyar alkotó szellem még sok más kiválósága szerepel. Előfizetési ára félévre 600 korona, egyes szám 120 korona. A szerkesztőség és kiadóhivatal ideiglenes helyisége: Budapest, VIII., Mária-utca 7. sz.

VÁLTOZÁSOK

a magyarországi nyomdáknál 1922. szeptember 16-tól 1923. április 30-ig.

Budapesten.

**Ács Ödön. VII., Király-utca 9.
«Akarati» magyar munkások beszerző-, takarék- és lakásépítőszövetkezetének könyve.
 V., Arany János-utca 1.
Bauer Armin. VIII., Salétrom-utca 10.
Berger Ferenc és Pollák Miksa. VII., Síp-utca 13.
Berger Jenő és Wodicska Béla. IV., Molnár-utca 37.

Braun Antal Ignác. VII., Bethlen-utca 11.
Bruck Andor. VI., Felsőerdősor 15.
 **Budai kny.* IV., Váci-utca 21.
 ***Budapesti Papírkereskedők Nyomdái RT.-a*.
 V., Honvéd-utca 14.
Csaba Miklós. X., Korponai-utca 2.
Csáki Péter. VIII., Üllői-út 20.
Csika Ferenc. IV., Veres Pálné-utca 1.
 **Fajta László. VII., Dembinszky-utca 39.

A két *-gal jelzett nyomdák megszűntek. Az egy *-gal jelzett nyomdáról magánúton értesültünk.

- Feldmár Sándor.* VII., István-út 4.
**Feldmár Sándor. VII., István-út 4.
Fischer Ernő. VI., Rózsa-utca 74.
Fischer Rezső és Weisz Henrik. IV., Váci-utca 69.
 «*Fórum*» lapkiadó rt. V., Zoltán-utca 9.
Földes Zoltán. VIII., Rákóczi-tér 11.
 *«*Futura*» a magy. szöve. központok áru-forgalmi rt. házi nyomdája.
**Gál Benjámín. VII., Thököly-út 19.
Gálitzér József és Andor. VII., Rózsa-utca 38/b.
Gern Károly. X., Liget-utca 42.
Goldmann Ignác. VI., Szerecsen-utca 7.
Goldstein József. VIII., Aggteleki-utca 10.
Gondos Bernát. VI., Szerecsen-utca 5.
Gosztonyi Antal. IV., Múzeum-körút 13.
**György József. VII., Thököly-út 40.
Hamburger Mór és Kiss Gyula. IV., Régi posta-utca 14.
**Heimovits Márton. VII., Garay-utca 2.
Hollósy János. VII., Jósika-utca 20.
**Hollósy János és Ács Ödön. VII., Rózsa-utca 38/a.
**Károlyi György. V., Arany János-utca 1.
**Kereskedelmi ny. rt. V., Ügynök-utca 15.
Kis Iván. VIII., Csepregy-utca 2.
**Kováts József. VII., Rózsa-utca 38/a.
Közel Antal. II., Fő-utca 20.
Közigazgatási, nyomdai, papirkereskedelmi és felszerelési rt. IV., Régi-posta-utca 5.
Leutwiler Ferenc. VIII., Tisza Kálmán-tér 3.
**Löffler Lipót. VII., Károly-körút 8.
 **Magyar Tudományos Társulatok Sajtóvállalata* rt. VIII., Múzeum-körút 6.
Márton Jakab. V., Solyom-utca 16.
Palladis könyv-, papir- és írószerkereskedelmi és ipari rt. V., Honvéd-utca 10.
Pharmacia gyógyszerészeti dobozgyár rt. VII., Hernád-utca 54.
Potsabay András. VIII., Rákóczi-tér 11.
**Reiner Elkán. I., Döbrentei-utca 13.
**Dr. Róth Pál.
Sándor Zsigmond. IX., Ráday-utca 11—13.
Stádium sajtóvállalat rt. VI., Rózsa-u. III.
Stein Lipót. VIII., Déri-utca 8.
Szántó Dezső és Bródi Miksa Miklós. VIII., Homok-utca 8/10.
Vajda Géza. I., Budafoki-út 10/b.
Vértesi Aladár. IV., Fővám-tér 4.
**Weisz Ignác. VI., Vasváry Pál-utca 9.
Windisch Károly. VIII., Mária Terézia-tér 8.
**Yost írógép rt. kny. VII., Erzsébet-körút 9—11.

Vidéken.

- Békés. Végh Lajos.*
Csorna. Martincsevics Károly.
Debrecen. Gárdos József.
 « ****Kocsikovszky László.**
 « Tiszántuli Hírlap-, Könyv- és Lapkiadó-Vállalat rt.
Dorog. «Közszégi Sajtóvállalat».
Esztergom. «Hunnia.»
Kiskunmajsza. Missió RT.
Kunszentmiklós. Szvitek János.
Mezőcsát. **Schwartz Hermann.
 « Keller Béla.
Mezőkövesd. Szövetkezeti kny.
Nagykörös. Bazsó és Dajka.
Pusztavasvár. Ózdi járási kny.
Sárvár. Ifj. Milfay Ferenc.
Sopron. Soproni Sajtóvállalat RT.
Szarvas. Özv. Csasztyan Györgyné.
Szeghalom. Friedman Jónás.
 « Sz. Tóth Imre.
Székesfehérvár. Székesfehérvári Friss Ujság könyváll.
Szombathely. **Népnomda. Tul. Görög K. és neje.
 « Breznay Pál, Dunántuli ny. váll.
 « Pannonia sajtóváll. rt.
Tabitötfalu. «Sylvester-nyomda».
Ujpest. Fuchs Antal és József, Király-út 1.
 « ***Ritter Jenő,** István-út 8.
Zalaegerszeg. «Kereskedelmi Nyomda és Hírlapkiadó vállalat».
 « «Kultura».

